Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№215 (6492) | 18 верасня 1939 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СОВЕЦКІ ЎРАД АДДАЎ РАСПАРАДЖЭННЕ ГАЛОЎНАМУ КАМАНДВАННЮ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ДАЦЬ ЗАГАД ВОЙСКАМ ПЕРАЙСЦІ ГРАНІЦУ І ЎЗЯЦЬ ПАД СВАЮ АБАРОНУ ЖЫЦЦЁ І МАЕМАСЦЬ НАСЕЛЬНІЦТВА ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЫ І ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

НАШ СВЯШЧЭННЫ АБАВЯЗАК ПАДАЦЬ РУКУ ДАПАМОГІ СВАІМ БРАТАМ—БЕЛАРУСАМ І УКРАІНЦАМ, НАСЯЛЯЮЧЫМ ПОЛЬШЧУ, ВЫЗВАЛІЦЬ ІХ АД ПАНСКАГА СВАВОЛЛЯ, НАЦЫЯНАЛЬНАГА ПРЫГНЕЧАННЯ І ЭКСПЛААТАЦЫІ.

НІЯКІЯ МЕЖЫ, НІЯКІЯ ПАГРАНІЧНЫЯ СЛУПЫ БОЛЬШ НЕ ПАДЗЕЛЯЦЬ, НЕ ПАСЯКУЦЬ НА ЧАСЦІ НАШУ РОДНУЮ ЗЯМЕЛЬКУ-БЕЛАРУСЬ

* * *

ПРАМОВА ПА РАДЫЁ СТАРШЫНІ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР ТАВАРЫША В. М. МОЛАТАВА

17 верасня 1939 г.

Таварышы! Грамадзяне і грамадзянкі нашай вялікай краіны!

Падзеі, выкліканыя польска-германскай вайной, паказалі ўнутраную несастаяцельнасць і яўную нядзеяздольнасць польскай дзяржавы. Польскія правячыя кругі абанкроціліся. Усё гэта адбылося за самы кароткі тэрмін.

Прайшло якіх-небудзь два тыдні, а Польшча ўжо страціла ўсе свае прамысловыя ачагі, страціла большую частку буйных гарадоў і культурных цэнтраў. Няма больш і Варшавы, як сталіцы польскай дзяржавы. Ніхто не ведае аб месцапрабыванні польскага ўрада. Насельніцтва Польшчы кінута яго незадачлівымі кіраўнікамі на волю лёсу. Польская дзяржава і яе ўрад фактычна перасталі існаваць. У сілу такога становішча заключаныя паміж Совецкім Саюзам і Польшчай дагаворы спынілі свае дзеянне.

У Польшчы стварылася становішча, якое патрабуе з боку Совецкага ўрада асобых клопатаў у адносінах бяспекі сваёй дзяржавы. Польшча стала зручным полем для ўсякіх выпадковасцей і нечаканасцей, якія могуць стварыць пагрозу для СССР. Совецкі ўрад да апошняга часу заставаўся нейтральным. Але ён у сілу ўказаных акалічнасцей не можа больш нейтральна адносіцца да стварыўшагася становішча.

Ад Совецкага ўрада нельга таксама патрабаваць абыякавых адносін да лёсу адзінакроўных украінцаў і беларусаў, якія пражываюць у Польшчы і раней знаходзіліся на становішчы бяспраўных нацый, а цяпер і зусім кінуты на волю выпадку. Совецкі ўрад лічыць сваім свяшчэнным абавязкам падаць руку дапамогі сваім братам-украінцам і братам-беларусам, якія насяляюць Польшчу.

З прычыны ўсяго гэтага ўрад СССР перадаў сёння раніцою ноту польскаму паслу ў Маскве, у якой заявіў, што Совецкі ўрад аддаў распараджэнне Галоўнаму Камандванню Чырвонай Арміі даць загад войскам перайсці граніцу і ўзяць пад сваю абарону жыццё і маёмасць насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

Совецкі ўрад заявіў таксама ў гэтай ноце, што адначасова ён мае намер прыняць усе меры к таму, каб вызваліць польскі народ са злапалучнай вайны, куды ён быў увергнут яго неразумнымі кіраўнікамі і даць яму магчымасць зажыць мірным жыццём.

У першых чыслах верасня, калі праводзіўся частковы прызыў запасных у Чырвоную Армію на Украіне, у Беларусі і яшчэ ў чатырох ваенных акругах, становішча ў Польшчы было няясным, і гэты прызыў праводзіўся, як мера перасцярогі. Ніхто не мог думаць, што польская дзяржава выявіць такое бяссілле і такі быстры развал, які цяпер ужо мае месца ва ўсёй Польшчы. Паколькі, аднак, гэты развал у наяўнасці, а польскія дзеячы поўнасцю абанкроціліся і няздольны змяніць становішча ў Польшчы, наша Чырвоная Армія, атрымаўшы буйнае папаўненне па апошняму прызыву запасных, павінна з чэсцю выканаць пастаўленую перад ёю пачотную задачу.

Урад выражае цвёрдую ўпэўненасць, што наша Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія пакажа і на гэты раз сваю баявую магутнасць, свядомасць і дысцыпліну, што выкананне сваёй вялікай вызваленчай задачы яна пакрые новымі подзвігамі, гераізмам і славай.

Разам з тым, Совецкі ўрад прэправодзіў копію сваёй ноты на імя польскага пасла ўсім урадам, з якімі СССР мае дыпламатычныя адносіны, і пры гэтым заявіў, што Совецкі Саюз будзе праводзіць палітыку нейтралітэта ў адносінах усіх гэтых краін.

Гэтым вызначаюцца нашы апошнія мерапрыемствы па лініі знешняй палітыкі.

Урад звяртаецца таксама да грамадзян Совецкага Саюза з наступным раз'ясненнем. У сувязі з прызывам запасных сярод нашых грамадзян заўважылася імкненне накапіць пабольш харчоў і іншых тавараў з-за баязні, што будзе ўведзена картачная сістэма ў галіне снабжэння. Урад лічыць неабходным заявіць, што ён не мае намеру ўводзіць картачнай сістэмы на прадукты і промтавары, нават, калі выкліканыя знешнімі падзеямі дзяржаўныя меры зацягнуцца на некаторы час. Баюся, што ад празмерных закупак харчоў і тавараў пацерпяць толькі тыя, хто будзе гэтым займацца і накапляць непатрэбныя запасы, падвяргаючы іх небяспецы псавання. Наша краіна забяспечана ўсім неабходным і можа абысціся без картачнай сістэмы ў снабжэнні.

Наша задача цяпер, задача кожнага рабочага і селяніна, задача кожнага служачага і інтэлігента, заключаецца ў тым, каб чэсна і самаадцана працаваць на сваім пасту і тым аказваць дапамогу Чырвонай Арміі.

Што датычыць байцоў нашай слаўнай Чырвонай Арміі, то я не сумняваюся, што яны выканаюць свой абавязак перад радзімай—з чэсцю і са славай.

Народы Совецкага Саюза, усе грамадзяне і грамадзянкі нашай краіны, байцы Чырвонай Арміі і Ваенна-Марского Флота згуртаваны, як ніколі, вакол Совецкага ўрада, вакол нашай большэвіцкай партыі, вакол свайго вялікага правадыра, вакол мудрага таварыша Сталіна, для новых і яшчэ нябачаных поспехаў працы ў прамысловасці і ў калгасах, для новых слаўных перамог Чырвонай Арміі на баявых франтах.

НОТА УРАДА СССР, УРУЧАНАЯ ПОЛЬСКАМУ ПАСЛУ У МАСКВЕ РАНІЦАЙ 17 ВЕРАСНЯ 1939 ГОДА

Пан пасол!

Польска-германская вайна выявіла ўнутраную несастаяцельнасць польскай дзяржавы. На працягу дзесяці дзён ваенных аперацый Польшча страціла ўсе свае прамысловыя раёны і культурныя цэнтры. Варшава, як сталіца Польшчы, не існуе больш. Польскі ўрад распаўся і не праяўляе прызнакаў жыцця. Гэта значыць, што польская дзяржава і яе ўрад фактычна перасталі існаваць. Тым самым спынілі свае дзеянні дагаворы, заключаныя паміж СССР і Польшчай. Прадастаўленая самой сабе і пакінутая без кіраўніцтва, Польшча ператварылася ў зручнае поле для ўсякіх выпадковасцей і нечаканасцей, якія могуць стварыць пагрозу для СССР. Таму, будучы дагэтуль нейтральным, Совецкі ўрад не можа больш нейтральна адносіцца да гэтых фактаў.

Совецкі ўрад не можа таксама абыякава адносіцца к таму, каб адзінакроўныя украінцы і беларусы, якія пражываюць на тэрыторыі Польшчы, кінутыя на волю лёсу, заставаліся безабароннымі.

У сувязі з такой абстаноўкай Совецкі ўрад аддаў распараджэнне Галоўнаму камандванню Чырвонай Арміі даць загад войскам перайсці граніцу і ўзяць пад сваю абарону жыццё і маёмасць насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

Адначасова Совецкі ўрад мае намер прыняць усе меры к таму, каб вызваліць польскі народ са злапалучнай вайны, куды ён быў увергнут яго неразумнымі кіраўнікамі, і даць яму магчымасць зажыць мірным жыццём.

Прыміце, пан пасол, запэўненні ў поўнай да Вас павазе.

Народны Камісар Замежных Спраў СССР В. МОЛАТАЎ.

Надзвычайнаму і поўнамоцнаму паслу Польшчы п. Гржыбоўскаму.
Польскае пасольства.
Масква.

НОТА ЎРАДА СССР, УРУЧАНАЯ РАНІЦАЙ 17 ВЕРАСНЯ 1939 ГОДА ПАСЛАМ І ПАСЛАННІКАМ ДЗЯРЖАЎ, МАЮЧЫХ ДЫПЛАМАТЫЧНЫЯ АДНОСІНЫ З СССР

Пан пасол,

Прэправаджаючы Вам прыкладаемую пры гэтым ноту Ўрада СССР ад 17 верасня г.г. на імя польскага пасла ў Маскве, маю часць па даручэнню Ўрада заявіць Вам, што СССР будзе праводзіць палітыку нейтралітэта ў адносінах паміж СССР і (найменаванне краіны)*).

Прыміце, пан Пасол, запэўненні ў поўнай да Вас павазе.

Народны Камісар Замежных Спраў Саюза ССР В. МОЛАТАЎ.

17 верасня 1939 года.

*) Гэты тэкст накіраван дыпламатычным прадстаўнікам Германіі, Італіі, Ірана, Кітая, Японіі, Вялікабрытаніі, Францыі, Афганістана, ЗША., Турцыі, Фінляндыі, Балгарыі, Латвіі, Мангольскай Народнай Рэспублікі, Даніі, Эстоніі, Швецыі, Грэцыі, Бельгіі, Румыніі, Тувінскай Народнай Рэспублікі, Літвы, Нарвегіі, Венгрыі.

ЗАХОДНІМ БЕЛАРУСАМ

Палілі вас агнём, знішчалі вас мячом,
Не смелі гаварыць вы моваю сваёй,
Вы плакалі крывёй пад панскім бізуном,
За вас хварэлі мы і сэрцам і душой.

Даволі слухаць больш пакутны спеў бароў,
За волю вы пайшлі, для любых ніў і сёл...
І беламу арлу, што падае на дол,—
Ніколі не ўзняць драпежных кіпцюроў!

Даволі мучыў вас праклятты польскі кат.
Руку братэрскую прымі, таварыш—родны брат!
Хай згіне польскі пан! Прабіў рашучы час!
Чырвоны, вольны сцяг навек з'еднае нас!

Заходні беларус! Ты вышаў грамадой,
Каб з намі паеднаць любімыя палі,
Бо мы адной сям'і, бо мы адной зямлі,
Нам з нашай маткай жыць—чырвонаю Масквой.

ПЯТРУСЬ БРОЎКА.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ГЕНЕРАЛЬНАГА ШТАБА РСЧА

17 ВЕРАСНЯ

З раніцы 17 верасня войскі Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі перайшлі граніцу па ўсёй заходняй лініі ад ракі Заходняя Дзвіна (наша граніца з Латвіяй) да ракі Днестр (наша граніца з Румыніяй).

Адкідваючы слабыя перадавыя часці і рэзервы польскай арміі, нашы войскі к вечару 17 верасня дасягнулі:

На поўначы — у Заходняй Беларусі м. **Глыбокае, станцыю Парафіанава,** авалодалі чыгуначным вузлом **Маладзечна** і м. **Заложын.**

На баранавіцкім напрамку часцямі Чырвонай Арміі фарсіравана рака **Нёман** і заняты м. **Карэліцы,** м. **Мір, Палонечка,** чыгуначны вузел **Баранавічы** і **Сноў.**

На поўдні—у Заходняй Украіне — нашы войскі занялі гарады **Ровно, Дубно, Збараж, Тарнопаль, Каламыя.**

Наша авіяцыя збіла: 7 польскіх знішчальнікаў і прымусіла да пасадкі 3 цяжкіх бамбардыроўшчыка, экіпажы якіх затрыманы.

Насельніцтва сустракае паўсямесна часці Чырвонай Арміі з лікаваннем.

ВЫКАНАЕМ СВЯШЧЭННЫ АБАВЯЗАК

КІЕЎ, 17 верасня. (ТАСС). Усенародным адабраннем сустрэла Совецкая Украіна прамову па радыё главы Совецкага Урада таварыша В. М. Молатава. На заводах, фабрыках, у калгасах і соўгасах, на кватэрах і на вуліцах гарадоў і сёлах слухалі працоўныя гэту прамову.

У рэзалюцыях, прынятых на мітынгах і сходах Кіеўскага чырвонасцяжнага машынабудаўнічага завода, заводаў «Укркабель», «Большэвік», станкабудаўнічага завода імені Горкага і іншых, украінскі народ цалкам і поўнасцю падтрымлівае пункт гледжання Совецкага Урада аб тым, што Польшча ператварылася ў зручнае поле для усякіх выпадковасцей і нечаканасцей, якія могуць стварыць пагрозу для СССР.

— Мы горача вітаем, — пішуць у рэзалюцыі, прынятай на поўтаратысячным мітынгу, рабочыя і служачыя фабрыкі імені Карла Маркса, — распараджэнне Совецкага Урада аб пераходзе часцямі Чырвонай Арміі граніцы для ўзяцця пад абарону брацкіх народаў Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі. Мы цвёрда ўпэўнены, што наша родная Чырвоная Армія з чэсцю выканае вялікую вызваленчую задачу і зноў пакрые сябе нсўвядальнай славай.

Стаханавец машынабудаўнічага завода «Большэвік» тав. Лашчэўскі на мітынгу заявіў:

— Таварыш Молатаў выказаў думку ўсяго магутнага 170-мільённага совецкага народа. Наш народ з радасцю працягвае руку брацкай дапамогі насельніцтву Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі. Кожны з нас—стар і млад—гатоў па першаму закліку ўрада, партыі і любімага Сталіна дапамагчы Чырвонай Арміі ў выкананні яе свяшчэннага абавязка, у выкананні вялікай вызваленчай задачы.

Машыністы, качагары, слесары, усе рабочыя і служачыя чыгуначнага дэпо імені Андрэева ў аднадушна прынятай рэзалюцыі заяўляюць:

— Чырвоная Армія ўсёй сваёй магутнасцю і доблесцю надзейна абароніць жыццё і маёмасць пражываючых у Польшчы украінцаў і беларусаў.

РАДАСНЫ ДЗЕНЬ У ПАГРАНІЧНЫМ СЯЛЕ

ОРЫНІН. (Каменец-Падольская вобласць). 17 верасня. (ТАСС). Усяго толькі 300 метраў аддзяляе пагранічнае сяло Шустаўцы, Арынінскага раёна, ад сяла Залесцы ў Заходняй Украіне. Тут і там жывуць украінцы. Але доля іх розная. Сяляне польскага сяла цярпелі нябачанае бяспраўе. Совецкае сяло жыве поўнакроўным, заможным і культурным жыццём.

Раніцой усё калгаснае сяло праважала сыноў радзімы, якія ішлі аказваць дапамогу працоўным Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

У калгасным сяле Шустаўцы адбыўся мітынг, на якім прысутнічала 300 калгаснікаў. У сваёй рэзалюцыі ўдзельнікі мітынга аднадушна адобрылі рашэнне совецкага ўрада аб дапамозе беларусам і украінцам, насяляючым Польшчу, і заявілі, што яны гатовы ў любую мінуту стаць на абарону любімай радзімы.

Як перадаюць відавочцы, брацкую дапамогу совецкага народа, яго доблесных воінаў сардэчна сустрэлі сяляне сяла Залесцы Заходняй Украіны. Сяляне дапамагаюць чырвоным часцям прасоўвацца па незнаёмых дарогах.

Выключная сустрэча адбылася сёння на кватэры калгасніцы Ксені Юрчук. Да яе ў госці прышоў яе дзядзька, 52-гадовы селянін Павел Оленюк з суседняга сяла на той бок граніцы. Сваякі не бачыліся каля двух дзесяткаў год. Павел Оленюк сказаў:

— Мы з гордасцю сустрэлі прыход Чырвонай Арміі. Мы добра ведаем, што толькі совецкі народ абароніць нас.

* * *

РЭЗАЛЮЦЫЯ СХОДА МІНСКАГА ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА

Заслухаўшы паведамленне сакратара ЦК КП(б)Б тав. **Панамарэнка** аб прынятым Совецкім Урадам рашэнні — аказаць узброеную дапамогу працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ў іх барацьбе за вызваленне ад іга польскіх паноў, партыйны актыў горада Мінска ад імені ўсіх комуністаў цалкам і поўнасцю адабрае і горача вітае знешнюю палітыку Совецкага Урада.

Партыйны актыў заяўляе, што ён прыкладзе ўсе сілы да таго, каб мабілізаваць найшырэйшыя масы партыйных і непартыйных большэвікоў і працоўных горада на паспяховае выкананне стаячых перад партыйнымі арганізацыямі задач, выкліканых сучаснай абстаноўкай і мабілізуе ўсе сілы на ўмацаванне абараназдольнасці нашай радзімы.

Партыйны актыў заклікае ўсіх комуністаў, партыйных і непартыйных большэвікоў, усіх працоўных яшчэ больш умацаваць мабілізацыйную гатоўнасць, павысіць рэволюцыйную пільнасць, бязлітасна выкарчоўваць прытаіўшыхся ворагаў народа і прадухіліць магчымыя вылазкі варожых элементаў.

Актыў абавязвае ўсіх членаў і кандыдатаў партыі Мінскай арганізацыі быстра і рашуча забяспечыць праводзенне ў жыццё намечаных мерапрыемстваў па ўмацаванню абараназдольнасці краіны, забяспечыць арганізацыю процілаветранай і процііхімічнай абароны горада, бесперабойную работу прадпрыемстваў і ўстаноў, спакой і арганізаванасць насельніцтва горада.

Партыйны актыў ад імені ўсёй партыйнай арганізацыі заяўляе партыі **Леніна—Сталіна,** Совецкаму Ураду і мудраму правадыру народаў таварышу **Сталіну,** што большэвікі Мінска не пашкадуюць сваіх сіл і жыцця ў барацьбе за выкананне ўскладзеных на іх гістарычных задач, да апошняй кроплі крыві будуць змагацца за сваю соцыялістычную радзіму.

Мы аддаем сабе поўны адчот ва ўсёй велічы стаўшых перад нашай краінай задач у сучасны момант. Мы аддаем сабе поўны адчот у сусветна-гістарычным значэнні прынятага Совецкім Урадам рашэння і клянемся з чэсцю выканаць ускладзеныя на нас задачы.

Няхай жыве наша соцыялістычная радзіма!

Няхай жыве непераможная партыя **Леніна—Сталіна!**

Няхай жыве наша доблесная Чырвоная Армія!

Няхай жывуць працоўныя Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны!

Няхай жыве вялікі геній чалавецтва, правадыр і арганізатар соцыялістычных перамог—дарагі і любімы Іосіф Вісарыёнавіч **Сталін!**

НА СХОДЗЕ ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА г. МІНСКА

Звыш тысячы чалавек комуністаў, кіруючых работнікаў рэспубліканскага, абласнога і гарадскога партыйнага актыва сабраліся на сход, прысвечаны рашэнню Совецкага Урада аб аказанні брацкай дапамогі працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ў іх барацьбе за вызваленне ад ярма польскіх памешчыкаў.

З яркай прамовай, цёпла сустрэты ўдзельнікамі схода, выступіў сакратар ЦК КП(б)Б, член Ваеннага Совета Беларускага фронта тав. Панамарэнка. Яго паведамленне аб рашэннях Совецкага Урада; аб вялікім палітычным уздыме сярод часцей Чырвонай Арміі Беларускага фронта, выступіўшых на выкананне загада Совецкага Урада, неаднаразова прэрываліся бурнымі авацыямі ў чэсць непераможнай Чырвонай Арміі, у чэсць партыі Леніна—Сталіна і мудрага правадыра працоўных усяго свету — вялікага Сталіна. Тав. Панамарэнка паставіў перад партыйным актывам рад практычных задач, якія вынікаюць з сучаснай абстаноўкі.

СХОД КОМСАМОЛЬСКАГА АКТЫВА г. МІНСКА

Учора ў памяшканні Дома партактыва адбыўся сход комсамольскага актыва г. Мінска. Сход з вялікім уздымам пад прывітальныя воклічы выбраў пачотны прэзідыум у саставе членаў і кандыдатаў Палітбюро ЦК ВКП(б), а таксама тт. Дзімітрава, Хозе Дыяс, Даларэс Ібаруры і Тэльмана.

У састаў прэзідыума выбраны сакратары ЦК КП(б)Б тт. Панамарэнка, Кулагін, Грэкава, Малін, Жылянін, старшыня СНК БССР тав. Кісялёў, старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Наталевіч, камандуючы Беларускай Асобай Ваеннай Акругай тав. Кавалёў, Народны Камісар Унутраных Спраў БССР тав. Цанава, і іншыя.

На сходзе выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Панамарэнка, які спыніўся на задачах актыва комсамола, у сувязі са стварыўшайся абстаноўкай.

Сход актыва з вялікім уздымам пад бурныя крыкі «ўра» прыняў тэкст прывітальнага пісьма слаўным байцам, камандзірам і палітработнікам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Прынята прывітальнае пісьмо да вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна, главы Совецкага Урада таварыша Молатава і наркома абароны тав. Варашылава.